

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vln. za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krone, za četrto leta 2 kroni, katera naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Kaj nam prinese leto 1900?

Nismo sicer praznoverni, da bi že sklepali iz raznih naravnih prikazni na bodočnost. Toda v politiki, posebno v naši slovenski, ki se razvija počasno in dolgočasno, kakor krokodilov zarod, pa količkaj natančen opazovalec že sme kaj prorokovati.

Naše politično leto 1899 se je zaključilo z ministerskim polomom. Isto smemo pričakovati tudi v novem letu najbrž parkrat zaredom, a konec leta še ne bo našel stalne in ravno-pravne vlade.

Boj narodov proti vladi, narodov med seboj, se bo nadaljeval. Vlada pa v kljub temu tudi v novem letu ne bo prišla do prepričanja, da že po naravnih zakonih ni mogoče vladati brez Slovanov, kaj še le proti Slovanom.

V številkah še naša vlada vedno ne bo na jasnem, da je 18 milijonov prebivalstva več nego pa devet milijonov. V tem krivem številjenju podpirajo tudi Nemci vladno zmoto. V ministerstva se bodo klicali vedno le Nemci ali brezbarvni aristokratije, a to tudi za stroke, za katere so ti modrokrvni možje tako malo sposobni, kakor kozel za vrtnarja.

V državnem zboru pa se bodo prepirali, kakor dosedaj o jezikovnem razmerju in delali drug drugemu obstrukcijo; gospodarska vprašanja, ki so glavna naloga osrednje vlade, pa bodo lepo počivala, ker Avstriji smo tako „najboljše razviti“ v industriji in trgovini.

Tržaško nadsodišče dobi zopet za predsednika Kindingerja, ki se je z odpravo jezikovnih naredeb postavil na nemško strankarsko stališče; s tem, da je pripoznal le Nemcem predprave; na graškem namestniškem stolu pa sedi zopet grof Clary z nedolžnim birokratskim obrazom,

kakor da bi ne bil nikoli igral na Dunaju Slovanom sovražnih spletk.

Naše politične in sodne oblasti je preskrbela Claryjeva vlada še pravočasno z najhujšimi nasprotniki slovanske narodnosti kot z voditelji, kjer pa se še to ni zgodilo, popravilo se bo v novem letu v zasmehovanje Slovencev. Slovenski uradniški naraščaj pri naših sodiščih se skrbno reducira ter se pošilja iz Štajarske na Kranjsko.

Naše deželne in okrajne šolske oblasti so istotako z novimi „močmi“ preskrbljene, od katerih se ni vladi bati, da bi imeli prijazno srce ali le milosten pogled za Slovence. Vlada je tedaj pomirjena, da se bo tudi v novem letu na ljudskih in srednjih šolah na Slovenskem marljivo germanizovalo.

Slovenskim okrajnim in krajnim zastopom se bodo i v bodoče delale vsakojake zapreke, posebno slovensko uradovanje se bo brezmišlno zapostavljalo; da bi pa višje oblasti brez zoperstavljanja podrejenim zastopom slovensko dopisovale, za to je še menda dvajseto stoletje — prerano.

Za to pa je upati, da bomo v gospodarskem napredku čvrsto korakali naprej, kar pomeni za nas najboljšo šolo tudi v politično osvobojenje. Največje važnosti v tem oziru za celjske in spodnještajarske Slovence je snujoča se zadruga „Merkur“, ki bo že morda v nekih mesecih odprla svojo veliko trgovino za železnino. Oživetvorenje te zadruge je za Slovence gotovo večje važnosti, kakor če bi dobili svojega ministra na Dunaju, doma pa bili navezani množiti tujem kapital.

Tako se nam tudi v letu 1900 ni treba ničesar bati. Če ne napredujemo brzih korakov, pa napredujemo vztrajno in zanesljivo.

Novo leto naj bi nam prineslo vztrljivost, ako že ne popolne sloge med političnimi in gospodarskimi strankami v lastnem taboru, in stali bomo Slovenci kot neprodirljiva falanga proti nemškim in vladnim naskokom.

Naši poslanci in voditelji pa naj storijo vselej in proti vsakomur svojo dolžnost. Naj ne opustijo še tako malovažne prilike porabiti, ki zamore slovenskemu narodu politično ali gospodarsko pripomoči, naj ne prezrejo najmanjše zadeve zavrniti, s katero bi nam hotela vlada ali naši politični nasprotniki škodovati.

Vrhunec našega zaupanja v bodočnost pa je uverjenje, da imamo milijone slovanskih bratov za seboj, kateri bodo tudi v bodoče pripravljeni v pristni slovanski vzajemnosti hoditi, delati in misliti z nami.

Bodočnost je slovanska! Tudi v letu 1900 moramo skrbeti, da pridemo vsaj za eno stopnjo bližje temu prorokovanju.

Naš uradniški naraščaj.

Mal pogled po naših „mešanih“ kronovinah in državnih uradih v njih, kaže nam neumljivo podobo birokratskega stroja. Ob mejah mora človek z lučjo po dnevu iskati slovenskega uradnika ali uradnika sploh, ki bi imel v oblasti le deloma slovenščino — v besedi in pisavi. Slovenec je ondi kot tak v uradu bela vrana, pač pa so ti natlačeni povsod z nemškimi zagrizenci. Ako bi notarski in odvetniški stan ne imela slovenskih zastopnikov po nekod, — bi slovenščina v teh uradih vkljub zakonito zajamčeni ravnopravnosti niti na dan ne mogla priti. In zakaj vse to?

Slovenci smo ob mejah še premalo vzbujeni, preveč brezbrizni in — nezavedni. Svojega jezika

LISTEK.

Knjige družbe sv. Mohorja leta 1899.

Vsako leto še razveselimo lepega daru, katerega nam poklanja naša dična družba sv. Mohorja. Ne le dejstvo, da se število njenih udov od leta do leta množi, temuč tudi okolnost, da se trudi družbin odbor podati svojim članom vsaj deloma času in razmeram primerne dušne hrane, navdaja nas s ponosom.

Po vsem širokem svetu je menda ni družbe, ki bi razdelila za borni goldinar udnine toliko lepih in koristnih knjig med svoje društvenike, kakor je naša že imenovana družba, ki je razposlala samo letos 468.618 knjig po vsem slovenskem svetu. To njeno zaslugo in prednost pred drugimi podobnimi ustanovami vedó najbolje čeniti čitatelji družbenih knjig sami, ki se leto za letom številnejše okoli nje zbirajo in katerih število je naraslo letos na 78.103, skoro tisoč več od lanskega leta.

Šestero knjig je prejel tudi letos vsak Mohorjan. Stalen in dobro znan je v prvi vrsti Koledar, ki obsega poleg običajnega imenika

udov tudi to pot celo vrsto povestij, pesmic in spisov zabavne in poučne vsebine.

Izmed poučnih spisov dojdejo prav dobro članki: Slovenci, poprimimo se sadjarstva. Nova civilna pravda. Kako plačujemo davke? in Mišji sovražniki. Govoriti obširneje o njih se nam zdi nepotrebno. V lepem, lahko umljivem slogu pisani, namenjeni so pred vsem našemu kmetu ter so vse skozi pripravi napotiti ga k umnemu gospodarstvu, varovati ga pred nepotrebnimi stroški in mu prihraniti časa in denarja. Zato pa se je nadejati, da dosežejo tudi svoj namen.

Dočim gori imenovani spisi in članki naravnost poučujejo in dajejo določna navodila v dotičnih stvarih, skušajo približno iste namene doseči, toda po drugih potih, pisatelji četero povestij, med katerimi bi bilo prisoditi prvo mesto Finžgarjevi: Stara in nova hiša.

Dasi je snov vsem štirim povestim stara, znana in čisto obdelana, vendar so vsaj trije pisatelji umeli naslikati in predočiti stvar tako, da je za vsakogar zanimiva in poučna in da utegne blagodejno vplivati na srce in razum priprostega in še tako trdovratno napak in slabosti se držečega človeka.

Stari Matevž Skočir (Stara in nova hiša) premočen pa ošaben in neumljen gospodar, ki

misli vedno le, kako bi pomnožil svoje bogastvo, vidi na stare dni, kako se isto v rokah njegovega sina in snaha polagoma, a neprestano krči. Jeza, žalost in sramota ga navdajata, a kaj si hoče. Vsa njegova prizadevanja, ustaviti razpadajoče gospodarstvo, so brezuspešna. Vseh skrbij in nadlog reši ga smrt. Takih Matevžev nahajamo žal še dandanašnji skoro več kakor gizdavih, potratnih in do skrajnosti ošabnih „Ton“, ki morajo na stara leta trpeti pomanjkanje in delati v potu svojega obraza, da se vsaj bomo prežive. Parmesečno bivanje v mestu, kjer omika in olika človeka — zlasti žensko — samo malce obližneta, in pa dota na eni strani, na drugi pa lenoba in njene družice, pač na deželi nikakor ne zadostujeta igrati ulogo „gospe“, morda še „milostive“.

Obili slučaj iz vsakdanjega življenja potrjujejo bolj, nego vsaka še tako izborna povest.

Matevži in Tone, ki nikakor niso redki pojavi, bodo naj našim gospodarjem in gospodinjam ravno tako v svarilo, kakor bi se najogledovali na pridnem varčnem, zadovoljnim in za napredek vnetem starem, posebno pa še mlademu Gorenjcu in njegovi zakonski polovici. Mladi Gorenjec nam je dokaz, kako si mora kmet-gospodar opomoči, četudi so sredstva njegova skromna in navidežno nezadostna. Francé

ne spoštujemo pred tujci dovolj, niti med seboj niti v uradu. Povsod pogrešamo odločnosti. Dasi se nam ne manjka zaroda, ki se izobrazuje v višjih šolah; ko stopi leta v javno življenje, pogrešamo ga v mnogih uradnih sobah!...

Najbolj zastopan je v Slovencih duhovni stan, pravnštvo, tehnika, jezikoslovstvo i. dr. stroke so zelo malo preskrbljene s slovenskimi močmi. Nasledki tega kažejo se vsled tega v čutni meri. In zato se nam vedno vpije na uho: Skrbite za slovenske uradnike v državnih službah! Prihodnost stopa resno pred oči, in ta bi nas morala zdramiti, da skrbimo za slovenski uradniški naraščaj! Kako?

Iz ljubezni do svojega naroda bi morali Slovenci svoje sinove po vsej moči podpirati, da se zamorejo za javno življenje pripraviti v obilnem številu in za vse vrste javnih služb. Ako ne bomo imeli za naprej več domačega uradniškega in družega naraščaja, bo vlada vse s tujci napolnila in s tem zajezila pot slov. uradnikom. Nemci poznajo to dobro stran, in četudi neradi, prinčujejo se vendarle slovenskemu jeziku četudi le za silo. Na to dejstvo treba pozornost obračati nam! Ne pustimo v nemar te točke! Ne pustimo si očitati, da nimamo svojih ljudi za to in ono stroko!

Dijaška podpora društva na Dunaju in v Gradcu so važen zavod, kjer se poskrbi za slovenske mladenice, ki se izobrazujejo na tamkajšnjih visokih šolah za prihodnji poklic. Ako bomo žrtvovali za te po svojih močeh dovolj, bomo tudi za prihodnost brez skrbi zrl v obraz usodi, ki se plazi okoli nas.

Skrbimo resno za domovino, da bo vedno več imela borilcev v vrstah višjih šol, in delajmo vztrajno za to slovensko mladino, da se izobrazijo brez — gladi in pomanjkanja. S tem bomo vladi in nasprotnikom zapri sapo, ako bi hotela še očitati nam — revščino v naraščaju. Tako očitanje je brezdomna sramota za nas Slovence, ki tirjamo zdaj — slovensko univerzo!

Slovenske novice.

(Grof Clary-Aldringen) je zopet štajarski deželni namestnik. Stolček se mu niti ohladil ni, odkar je bil ministerski predsednik.

(Osebnost) Vpokojeni sodni pristav in tajnik zadruge hišnih posestnikov v Mariboru g. Nikodem Raunicher, je imenovan stalnim tolmačem hrvaškega jezika pri okrožnem sodišču v Mariboru.

(† Karol Gajšek.) Na starega leta dan je preminul v Dobrni pri Celju ondotni vpokojeni častni kanonik, dekan in župnik, vč. g. Karol Gajšek. Pokojnik je obhajal lansko leto zlato mašo, ter bil odlikovan z zlatim križcem s krono za zasluge. Več o tem vrljem možu še spregovorimo. Pokoj njegovi duši!

Je uvidel, da so pota vodeča do blagostanja različna in številna, in ni se obotavljal ravnati v bodoče po nasvetu in navodilu domačega učitelja. Kolika sreča za njega in njegove, ko so mogli uživati sad svojega umnega, prej jim neznanega truda! Ko bi našel France med našim narodom kar največ posnemovalcev! „Pri moji kokoši“, srečne bi se smeli tedaj Slovenci šteti, in srečen bi bil tudi gotovo, naš narod, ko bi ponehal v njem tista nesrečna želja po pravdanju, katero nam tako živo opisuje Bohinjec.

Osamoavojenje kmeta pred petdesetimi leti, neugodna razdelba posestev ter neukost spojena z njegovimi človeškimi slabostmi — vse to in drugo je vzrok neštetim pravdam in tožbam, ki ne povzročujejo samo medsebojnega sovraštva, temuč oškodujejo kmeta gmotno in нравno, često ga spravijo celo na beraško palico. Nekoliko pouka, malce zdrave pameti, prijaznosti in potrpljenja, in konec bi bil tem žalostnim razmeram.

Istinitega obžalovanja so vredni taki kmetje, ki ugonabljajo s često nepotrebnimi pravdami sebe in svoje, in zaslužijo, da se jim pomaga bodisi z besedo, ali dejanjem v njih nevednosti in zaslepljenosti.

Toda niso edini, s katerimi mora slehern človekoljub sočutje imeti. Meško nam je na-

(Umrl je) dne 28. decembra 1899 vpokojeni župnik v Frankolovem č. g. Blaž Dolinšek, star 72 let. R. i. p.!

(Josip Žitek †) V Novem mestu je umrl dne 30. decembra 1899, vpokojeni gimnazijski profesor g. Josip Žitek. Pokojnik je deloval mnogo let na ptujski gimnaziji ter je bil uzor slovenskega vzgojevalca in rodoljuba. Blag mu spomin!

(Občni zbor političnega društva „Naprej“) se ni mogel zaradi preslabe udeležitve vršiti pretečeno soboto, temuč se vrši isti prihodnji soboto, t. j. na dan sv. Treh kraljev ob 4. uri popoldne v čitalniških prostorih. Vse ude. prosimo še enkrat, da se zborovanja zanesljivo udeležijo, neudje pa naj prevažnemu društvu pristopijo.

(Silvestrov večer), katerega je priredila celjska čitalnica svojim članom, je nadkrilil vse ednake dosedanje prireditve. O izbornem petju, umetni godbi, predstavi in telovadbi, kakor sploh o celem zabavnem večeru poročamo obširno prihodnjič. Posebno krasna je bila alegorija novega leta. Predsednik čitalnice g. dr. Josip Serbec, je govoril slovo staremu in pozdrav novemu letu, omenjal je političen razvoj Slovencev sploh, posebej pa še celjskih Slovencev s tolažilnem prorokovanjem: Bodočnost je Slovanov!

(Zdaj še to!) Poštna ravnateljstva so izdala naredbo, da se učitelji ne smejo sprejemati v pošto službo, ker primanjkuje učiteljev na šolah. Ali je res učiteljski stan kasta, iz katere ni smeti prestopati, če tudi mu služba ne daje toliko, da bi stanu primerno preživel sebe in družino! Ta naredba je proti državnim osnovnim zakonom, kateri odločno govorijo, da se sme vsak državljan izobraziti in posvetiti poklicu, katerega si sam izbere. Dosedaj je bila edina rešitev učiteljev, ki so se čutili v svojem poklicu zaradi sramotne plače nezadovoljne, da so prestopili k pošti ali k železnici. Ako je državi res toliko na tem, da ne bo pomanjkanja učitelstva, naj uredi dostojno njih prejemke, naj pa tudi zankaže, kakor so to storila poštna ravnateljstva, da se ne sme noben učitelj sprejeti v vojaške, ker se jih potrebuje na šolah.

(Okrajni zastop na Vranskem) je izvolil svojim načelnikom č. g. Franca Zdolška, župnika v Št. Jurju ob Taboru.

(Slov. pevsko društvo „Vranska Vila“) priredi koncert v gornjih prostorih gostilne „pri Slovanu“ na Vranskem dne 6. januarja leta 1900 s sodelovanjem cele celjske narodne godbe. Spored: 1. L. Foerster: Slavnostna koračnica, godba. 2. Foerster: Planinska, moški zbor. 3. Schubert: Popotnik, godba. 4. F. Korun: Pesem, mešani zbor s spremljevanjem godbe. 5. Dr. Benj. Ipavec: Podoknica iz „Teharskih plemičev“ godba. 6. H. Sattner: Pogled v nedolžno oko, moški zbor. 7. F. Korun: Celjske slike, godba. 8. Ant. Foerster: Naše goré, mešani zbor. 9. Cizbulka: Štefanija, godba. 10. F. Korun: Mi vstajamo,

moški zbor s spremljevanjem godbe. II. Ples. Začetek točno ob 6. uri zvečer. Vatopnina za osebo 1 krona. Čisti dobiček je namenjen dijaški kuhinji v Celju.

(Iz Polzele) nam poroča prijatelj, da so se jeli narodnjaki med seboj drgniti. Nemškutarjev nimajo, le par pravih Nemcev, a ti so mirni, zato pa mora biti med domačini ravs in kavs, da se napro niki smejejo in da občinske volitve razburjajo sicer mirne duhove. Pobotajte se! Sloga jači, nesloga tlači!

(Cerkvena glasba.) Iz Nove cerkve. Želeli bi, da bi v naši lavantinski škofiji v cerkveni glasbi nekoliko hitreje napredovali. V novocerkovski dekaniji, katera šteje osem župnij, imajo samo še le v dveh (v Vitanju in Novi cerkvi, deloma tudi na Dobrni) dobro urejeno, lepo cecilijansko petje po sekiricah, drugod je večidel vse pri starem. Upamo, da bo orgljarska šola v Celju pripomogla k napredku in uredbi cerkvene glasbe po naših krajih. Dobro bi tudi bilo, da bi se v Celju in Mariboru vsako leto napravili poučni tečaji za organiste. Dalje bi se naj izdala poučna knjiga za orglarje, obsegajoča natančen pouk, kakšno mora biti orgljanje in petje, da je primerno za božjo službo; dostavljena bi naj bila tudi pevška šola. Želeli bi tudi novega cerkveno glasbenega lista za malo ceno, n. pr. 2 K. („Cerk. Glasb.“ je za naše razmere predrag).

(Zidan most.) Tukajšne, širske, radečke in loške blag. dame in gospodje, priredili so dne 22. grudnia 1899 popoldne od 2. do 4. ure z na branimi 85 gld. v gostilni g. Ign. Mozerja, dokaj lepo božično drevesce zidanmoški šolski mladini, ter jo obdarovali z raznimi sladčicami, revne pa še z obleko in šolskimi knjigami. K temu velikodušnemu podjetju gre v prvi vrsti zahvala tukajšnemu za šolo vnetemu načelniku kraj. šol. sveta gosp. ravnatelju cementne tovarne in darežljivemu posestniku in gostilničarju ogledu kraj. šol. sveta gosp. Ign. Mozerju. Še enkrat srčna hvala v imenu šolske mladine vsem, ki ste radovoljno pripomogli k velikemu veselju naše mladine, ki ji bode ostalo v prijetnem spominu.

(Novo šolsko poslopje na Vidmu) začnejo kmalu graditi ter je krajni šolski svet v ta namen kupil Podjedovo posestvo za 4000 gld. Znana dobrotnica v Krškem, gospa Hočevnar, pa je prevzela naše 3500 gld. kupne cene.

(Narodna čitalnica v Ptuj) ima občni zbor na dan sv. Treh kraljev 1900, da se voli novi odbor itd.

(Nemška surovost.) Pri ptujskem okrajnem sodišču je na praznik sv. Štefana klofotal sodni nadoficijal in občinski svetovalec Kerschel (Kerželj) 64letnega, v službi osivelega uradnega slugo Javšovca. Stvar se je prijavila na višje mesto, in mi smo res radovedni, kaj poreče pred-

slikal v svojem „Norcu“ na srečo ne številna bitja, ki so malone povsem in od vseh pozabljena in zaničevana. Jakobé, kdo ga že ni videl! Človek telesno nerazvit ali popačen, duševno zaostal, je žal prepogosto predmet ljudskega zasmejanja, posebno dobro došel vaškim otročjem. Brez poželjenj in potreb, kakršne imajo drugi ljudje, živi, rekel bi, živalsko življenje. Ni ga človeka, ki bi se zanj zavzel, če se mu zgodi krivica, celo doma, če se sme njegovo bivanje pri kaki hiši tako imenovati, smatrajo ga za nekako „peto kolo“.

Pa vendar je človek. Tudi v njem se porode človeške želje, i njega se polasti hrepenenje po nečem, kar vidi, da drugim tako ugaja. Vonj duhana, katerega so pušili v Jakobetovi navzočnosti fantje, vzbudi v njem ednako željo po pušenju. Jakobé hoče tudi imeti pipo in duhan, tudi on hoče pušiti. Pa od kod denarja za vse to? Aha! Saj ga ima gospodar in njemu se ga lahko vzame. Misel-sklep-dejanje, kako naglo sledi drugo za drugim, posebno pri človeku, katerega obvlada slabost, ki krene na krivo pot in ki ne uvidi posledic.

Jakobé je postal tat, toda ni mu bilo sotojeno, naslajati se dolgo s pipo in duhanom. Njegovo dejanje je bilo odkrito, sledila je huda kazen, morda prehuda za njega, ki je bil dose-

daj neoporekan, ki bi sigurno ne bil tega storil, da je bil njegov duh bolj razvit, da se ga je moralno vsaj malo vzgojevalo in gotovo ne bi bila želja po pušenju s tako silo tirala ubogega Jakobeta v zločinu in naposled v pogubo.

Jakobetov se precej potika med nami. Njih usoda je mnogokrat slična Jakobetovi, skoro povsod pa se jih zapostavlja za drugimi in to često celo od strani — lastnih staršev. Kje je tu dejanska krščanska ljubezen do ubogih na duhu in telesu ter njihovih prestopkov in zločinov — ali prav za prav nepremagljivih slabosti?

Finžgar, Bohinjec in Meško poznajo dušo našega priprostega človega dobro; znane so jim dobre in slabe strani našega ljudstva in jih umejo naslikati in opisati na način, ki gotovo ne zgreši zaželenega učinka.

Ne tako Krek. Le ta utegne biti učenjak in socialist, pripovedovalec pa ni. Pretiranost in prisiljenost, s kratka tendencioznost, označujeta vso njegovo povest „Božji blagoslov“. Slehern trezno misleči človek mora priznati, da tacihi angelčkov, pobožnjakov itd., kakor jih slika Krek, na svetu ni in jih tudi ne bode. Vsakdo bo zmajeval z glavo, češ, ne poznam ga.

(Konec prihodnjič.)

sedništvo mariborskega okrožnega sodišča k temu paševanju pri ptujskem sodišču.

(Zaradi ednega se jezijo!) Med novimi okrajnimi šolskimi nadzorniki za slovenski Štajar je edini dr. Bezjak v Mariboru, ki se zaveda svoje narodnosti ter se tega ne boji nikjer pokazati, dasi sicer povsod strogo varuje svoj uradniški značaj. Nemški listi pa so vkljub temu planili po njem, češ, da je slovenski agitator. Ko bi se nam bila skazala pravičnost, morali bi biti vsi novoimenovani nadzorniki dr. Bezjakove vrednosti.

(Slovensko šolo v Mariboru) je voljna pomagati ustanoviti družba sv. Cirila in Metoda. Mariborski Slovenci in zavedni okoličani so se že poprijeli te rešilne ideje. Da bi dosegli svoj namen!

(Predsednik višjega sodišča v Trstu) je postal zopet bivši pravodni minister Kindinger. Njegovo ministrovanje je trajalo tako malo časa, da je še lahko našel marsikatero stare nerešene akte na svoji mizi v Trstu.

(Imenovanje.) Okrajni komisar pri primorskem namestništvu baron F. Winkler, je imenovan začasnim namestniškim tajnikom.

(Kranjski deželni zbor) je imel svojo sejo dne 29. m. m. Zanimiva je bila ta seja zaradi tega, ker je deželni glavar pl. Detela, razvil v daljšem govoru politično zgodovino Kranjske v zadnjem stoletju ter omenjal tudi Ilirije. Zač. proračun se je sprejel nato brez debate ter se seja zaključila.

(Umrl je v Ljubljani) dne 30. decembra 1899 vpokojeni višji poštni oskrbnik g. J. Busič.

(Umrl je) na Primorskem pri Kranju nena doma dne 28. m. m. vpokojeni župnik Janez Pavlič. R. i. p.!

(C. kr. kmetijska družba kranjska) je sklenila, da bo de želela kupčijo s čistokrvno plemenito živino podpirati tako, da ustanovi nekako posredovalnico za prodajo plemene govedi. Glavni odbor bo namreč vodil zapisnik plemene živine, ki je v deželi na prodaj, ter bo kupcem, ki žele tako živino, postregel z naslovi. S primerno reklamo bo tudi skušal kupce v deželo privabiti. Da bo odbor mogel sestaviti zapisnik, pozivljajo se posestniki take živine, naj mu sporoče število plemene govedi, ki je na prodaj, plemena starost in približno težo posameznih živinčet in množino mleka, ki jo dajejo posamezne krave. — Nadalje sklenila je kmetijska družba, izdajati „Kmetijsko knjižico“, ki bo izhajala v drobnih zvezkih v nedoločenem roku. Vsebinska posameznim zvezkom bo zajeta iz posameznih panog kmetijske vede. Kot prvi zvezek te knjižice izdala je družba ravnokar „Gnoj in gnojenje“, ki stane 20 kr. s poštno vred. — Končno je kmetijska družba kranjska sklenila, obrniti se do c. kr. poljedelskega ministra za prispevek k rezijskim stroškom, kakor ga daje vsem drugim družbam.

(Mrtvega otroka) so našli v nekem gozdu blizu vasi Rodne v trebanjskem okraju. Otroku je bila glava odjedena, kar je storila najbrž kaka žival. Matere, ki je otroka odločila ozir. umorila, še niso dobili.

(V Novem mestu) sta se primerila dva slučajna titusa.

(Bratno društvo v Radečah pri Zidanem mostu) priredi dne 6. t. m. na dan sv. Treh kraljev veselico z obsežnim sporedom. Začetek točno ob pol 8. uri zvečer. Vstopnina: sedeži 1 K, stojišča 50 vinarjev. Čisti dobiček se porabi za napravo novega odra.

(Koroški deželni zbor) je v pokritje proračunskega primanjkljaja sklenil: 1. užitinski davek na vino, sadno vino ter meso se zviša na 50%; 2. za likere vsake vrste, rum in konjak 10 gld. od hektolitra; 3. za druge žgane pijače po alkoholni stopnji 10 kr. od stopinje in hl; 4. na vse direktne davke se zviša priklada na 60%; 5. od vsakega hektolitra piva je plačati 1 krono.

(Premembe v slovenskem časopisju) Z novim letom so se ustanovili novi listi: „Zvonček“, list za slovensko mladino v Ljubljani, „Narodni Gospodar“, kot glasilo „Gospodarske zveze“ v Ljubljani, „Slovenski učitelj“, glasilo krščanskih učiteljev v Ljubljani, „Narod“ kot priloga „Gorič“, Trikrat na teden jo začela izhajati „Soča“ v Goriči, dvakrat pa „Domovina“ v Celju. Tedniki

so postali „Mir“ v Celovcu, „Prim. List“ v Goriči in „Slavisches Echo“ na Dunaju. Drugi listi so znižali zopet nekoliko ceno. Za sedaj v pričetku se tedaj kaže blagodejni vpliv odprave časniškega kolka, Naprej prosveta za narod!

Štajarski deželni zbor.

se je sešel dne 29. decembra 1899. Predsedoval je deželni glavar grof Attems, vlado je zastopal namestniški vicepredsednik dr. Netolizka. Predita se predlog deželnega odbora, naj se za začasno pobiranje davkov, dokler se ne dožene proračun za leto 1900. dovoli: 1. 40% doklada na zemljiščne in hišne davke ter 46% doklada na pridobinski davek. 2. Deželna doklada naj znaša za mesto Gradec od hektolitra piva 70 kr. tako pri pridelovanju kakor tudi pri uvaževanju; od žganih pijač je pobirati od hektolitra 7 gld. 50 kr. = 15 K. 3. Na deželi: od vsakega hektolitra piva 2 K, od osladkanih pijač 7 gld. 50 kr. per hl. ter 15 kr. od vsake hektolitrske stopinje gledé alkohola pri žganih pijačah. 4. Na vse užitinske davke od vina, mesa, sadnega mošta je pobirati v Gradcu kakor na deželi 10%. — V finančni odsek je bil od slov. poslancev izvoljen posl. J. Žičkar.

Poslanec dr. Rosina interpelira deželni odbor, zakaj še niso dobili učitelji ničesar od zboljšanih plač, čeravno se je dotični zakon že zdavno sprejel in potrdil. Ednake interpelacije so podali tudi nemški katoliški in nacionalni poslanci. — Poslanec Vošnjak je interpeliral zaradi vpeljave tretjega vlaka na progi Celje-Velenje. Prihodnja seja dne 30. decembra 1899.

Politični pregled.

(Glede kvotnega razmerja med Avstrijo in Ogrsko) je izšla dne 29. m. m. cesarska naredba, katera določa razmerje 65:6 za Avstrijo in 34:4 za Ogrsko.

(V češki deželni zbor) so prišli zopet nemški poslanci. Uvideli so, da bi jim neopravičeno kuhanje znalo le škodovati.

(Češki župani) so baje s 1. prosincem t. l. vstavili vsako poslovanje v prenešem delokrogu, t. j. posle, katere nalagajo občinam politične in sodne oblasti.

(Srbski kralj Aleksander na Dunaju) Dne 29. m. m. se je pripeljal srbski kralj Aleksander na Dunaj, kjer ga je cesar Franc Jožef I. na južnem kolodvoru v velikem dvornem sprejetvu najprizrenejše pozdravil. Po običajnem predstavljanju sta se odpeljala oba vladarja v skupnem vozu na cesarski dvor. Kakor se čuje, pomilosti srbski kralj na željo cesarja Franca Jožefa I. na Dunaju Milanove žrtve, ki ječe v železu radi maščevanja Milanovega.

(Bolgarska) si je najela 25 milijonov državnega dolga, ter hoče obresti plačevati od dohodkov od tabaka.

(Poroka francoskega princa Luiza Napoleona) s hčerjo ruskega velikega kneza Vladimirja, je baje dogotovljena, ki se kmalu izvrši.

(Pruska ravnopravnost) V raznih tovarnah in rudnikih ob Reni in mnogo Slovencev. Lansko leto se je podal med slovenske izseljence državni poslanec dr. Krek, da opravi z njimi v materini besedi velikonočno spoved. Na razno sčuvanje nemških politikov je moral dr. Krek Nemčijo ostaviti. Letos je povabil frančiškanski gvardijan v Bobumu slovenskega pridigarja, frančiškana o. Ananija iz Brežic, da opravi cerkveno pobožnost z ondotnimi Slovenci. Ko je prišel povabljeni tja, sprejela ga je pruska policija ter mu prepovedala vsako propovedovanje. Ko bi se Nemcem na tujem kaj takega dogodilo!

(Na bojišču v Afriki) se razmerje za Angleže od dne do dne slabša. V Kapstadtu je napočila splošna vstaja Afrikanov zoper angleško vlado. Oba angleška generala Freench in Gatacre nadlegujejo Oranji od vseh strani. Odvzete so jima vsakršne zveze. V Ladyamithu so Angleži v obupnem stanju.

Dopisi.

Iz Ljubljane. Tu in tam — včasih glasneje včasih ponižneje, — oglašijo se tudi kranjski

Nemci in oni iz tržaškega teritorija in pa iz Gorice, ter javijo svetu, da so na tej zemlji in da jim pod avstrijskim vladnim solncem tudi gredo različne — pravice! Pred vsem pa povedo radi, da so z ostalimi Nemci v Avstriji v vsem solidarni in da — zahtevajo svoje pravo brez pogoja.

Tudi tem Nemcem so postulat binkošnega obstrukcijskega programa ista pogodba, katere podpisati in spolniti zahtevajo od vlade in Slovencev.

„Deutsche Stimmen aus Krain und Küstenland“ so organček teh nemških nacionalcev in v njem govore in žugajo s svojo predrznostjo, ki seveda — nikomur ne imponuje. Pa v nekem oziru je vendar vredno pečati se s temi revolucionarskimi kandidati, ki praktikujejo v malem to, kar izvršujejo na — severu njih politični voditelji. Kolikor imajo ti ljudje „življenske moči“ v sebi, toliko se postavljajo po robu — vladi in nam Slovincem. In ker kapitulira pred njimi osrednja vlada na Dunaju, udajata se jim tudi — lokalna vlada kranjska in tržaška, t. j. na Kranjskem baron Hein, v Trstu pa — grof Goëss.

Kranjski Nemci so pijani dobrot, ki jih uživajo po krivici in v škodo nas Slovencev na slovenskih tleh; — v šoli, uradu in v vsem javnem življenju so si prilastili s svojo predrznostjo že tolikanj našega terena, da si za nove naskoke, že nobenega načrta več izmisliti nemorejo. Malo manj kot vse je že v njih rokah in baron Hein pa grof Goëss imata zaradi peščice teh nenasitljivih Nemcev lepši mir in brezskrbnejše moči nego osrednja vlada na Dunaju. Pa nemškega terorizma in napetosti še neče biti konec!

Kranjski in goriški Slovenci se tej kopici nemških nacionalcev nikjer ne postavijo v bran, kakor bi se morali. S tisto brezozirnostjo, s katero nastopajo ti ljudje proti Slovincem, postopati bi morali mi povsod, in ne smeli bi pripuščati niti njim niti vladi, da se na naš račun maste. Kdor tega ne stori, ne stori svoje dolžnosti v političnem boju za pravice slovenskega naroda. Zamujeno pa se ne da več popraviti. Zato je pa treba, da se za prihodnost za ta boj bolj oborožimo in organizujemo: Slovenci na Kranjskem in Goriškem dokažimo, da je Nemo na jugu le gost in ne gospodar.

Izjava.

Jaz podpisani obžalujem in prekličem vse govedanje žaljive besede, katere sem dosedaj čez gospoda Ivana Rotnika, posestnika in čevljarskega mojstra v Pasjem, okoli govoril in prosim njega javno odpuščanja.

(2) 1. **Jožef Brezovnik**
posestnik v Škalah.

Zahvala.

O svoji sedemdesetletnici sem prijel od blizu in daleč, ustno in pismeno, toliko voščil, častitk in odlik, da ne najdem pravih besed, s katerimi bi mogel izreči primerno zahvalo za vse dokaze naklonjenosti, ljubezni in spoštovanja.

Oni ne veljajo sicer toliko moji osebi, kolikor ideji, za katero gorim in katero gojim, in ravno to me navdaja še s posebnim veseljem in hvaležnostjo.

Globoko ginjen izražam po tem potom najzrenejšo zahvalo vsem društvom in posameznikom, vsem prijateljem in znancem po slovenski domovini in pa po slovenskem in tujem svetu, ki so se me te dni prijazno spominjali, ter kličem: Bog ohrani naš narod!

V Gradcu, dne 28. decembra 1899.

(1) 1. **Dr. Benjamin Ipavec.**

Čemu v Ameriko

ko si doma lahko denarja zasluži,

kdor zna brati in pisati, in mu je resna volja truditi se. Vprašanja v tej zadevi naj se pošiljajo v zaprtih pismih.

„Ne v Ameriko!“ poste restante v Ljubljano.

(4) 3-1

Dragotin Hribar

trgovina knjig, papirja, pisalnega in risalnega
orodja; tiskarna in knjigoveznica

prilagočena gosp. trgovcem in slavnemu občinstvu svojo veliko zalogo vsakovrstnega papirja za pisane, pisane, risane in zavijane, raznovrstno barvanega svilnatga (za cvetlice, za vezanje knjig itd., zalogo raznih risank in pisank, in posebno še lastno zalogo najboljših zvezkov pod imenom: »Spodnještajerska zaloga risank in pisank«; Hardtmuthovih in drugih svinčnikov in angleških peres po originalnih tovarniških cenah.

Dalje prilagočena zavijke za pisma raznih velikosti in barv, peresnike, črnilo, tablice, črtalnike, brisalke, krede, gobice, pošice in škatle za peresnike, torbice, knjižice za beležke, trgovske knjige, pečatni vosek itd. po najnižjih cenah.

Posebno lep izbor papirja in zavijkov v mapah in elegantnih škatljah. — Najbolje strune za citre, gosli in kitare. Velik izbor albumov za fotografije in spomence, map za pisma in papirje, tintnikov, okvirje za fotografije, listnic itd.

Šolske in molitvene knjige; prekupcem še poseben popust. Sv. podobice v vseh velikostih po najnižjih cenah. Preskrbi se tudi vsakovrstni tisk na podobice.

v Celju

prilagočena se p. n. gg. duhovnikom, pisateljem, založnikom in slav. občinstvu za vsakovrstno izvrševanje tiska po najnovjšem okusu in najelegančnejši obliki v raznovrstnih barvah. Izdeluje knjige, brošure, časopise, letna poročila, prospekte, vstopnice, dekrete, plakate, valjila, vožne liste, mrtvaške liste, vizitnice, naslovnice, cenike, imenike, kuverte s firmo, pobotnice, pravila, tabele za urade itd. — Vedno v zalogi so obrabci za posojilnice, sodnije, občine, šole itd.; kakor tudi v več krasnih barvah tiskane diplome za častne občane in častne člane.

V moji knjigoveznici se izvršujejo vsa knjigoveška in galanterijska dela, bodisi priprosta kakor tudi najfinjša priznana trdno in ukusno. Ker je moja knjigoveznica preskrbljena z vsemi potrebnimi stroji najnovejše sestave, vsprejema ter cenó in kar najhitreje izvršuje tudi največja naročila.

Mlin in žaga na prodaj ali v najem.

V prijaznem kraju pol ure od Štor, par minut od okrajne ceste v St. Jur se proda obširen mlin s štirimi tečaji in stope ob stalni vodi. Zraven je jako dobra žaga. K temu pripada prostorno stanovanje, gospodarsko poslopje s hlevi in kozolcem ter do 4 orale rodovitne ravne zemlje. Cena 3500 gld. Na željo pa se še proda 10 orolov zemlje več, z lepimi gozdi itd. Cena je potem 6000 gld. Natančneje se pozve na Bregu pri Celju v hiši št. 10. (370) 4-4

Dobiva se povsod!

Najboljše

voščilo (biks) sveta

je **Ciril-Methodovo voščilo.**

Dá brez truda hitro in najlepši blišč.

Ozdrži usnje mehko.

Kdor hoče obušalo ohraniti lepo,
bliščeče in trpežno

naj kupuje samo **Ciril-Methodovo voščilo.**

Glavni zalagatelj

Ivan Drufovka v Gorici

na Travniku št. 5.

Podružnici v Sežani in Komnu.

Zaloga vsakovrstnega usnja.

— Ceniki trgovcem zastoj in franko. —

Zahtevajte povsod! (385) 10-3

(390) 3-3

Oštirja

na račun za dobro idočo gostilno sprejemem takoj. — Več pove upravništvo »Domovine v Celju.

Čisto novo!

Čisto novo!

Skladni koledar za leto

1900

po 60 kr., s pošto 5 kr. več.

Stenski koledar za leto

1900

po 25 kr., po pošti 3 kr. več.

Dobiti pri **Drag. Hribar-ju v Celju.**

Kmetijski upravitelj (oekonom)

29 let star, kateri je zmožen vsa kmetijska dela in samostojno voditi vsakojako gospodarstvo v vseh strokah nadzorovati, z večletnimi ter dobrimi spričevali, želi službo premeniti do 1. februarja 1900.

Natančnejši naslov pove upravništvo tega lista. (392) 2-2

Pristno novo vino

iz lastnih vinogradov

se toči liter po 32 in 36 kr. v **Kandušerjevi** gostilni Rotovške ulice št. 20. (289) 3-2

Trgovina knjig, papirja, pisalnega in risalnega orodja
tiskarna * knjigoveznica

Rotovška ulica št. 1
Graška cesta št. 2.

Dragotin Hribar-ja v Celju

Velika izbira v
vsakovrstnih

* **kasetah** *

albumih za slike,
albumih za poezije

in v instrumentih,
kakor:

gosli, citre, kitare,
tamburice i. t. d.

• Priporoča za bližnjo sezono: •

svilnati papir v vseh barvah,
barvani papir na eno ali obe strani,
zlato in srebrni papir,
zlati peno,
podobice za jaslice,
perje za cvetlice,
cvetje in žico za cvetlice,
barvo za mah i. t. d.

Eastna zaloga

krasnih * * *

razglednic

s ovetlicami in verzi itd.

• Za preprodajalce popust. •

Vse po najnižjih cenah.

Prva kranjska tovarna testenin Žnideršič & Valenčič

(351) 24-8

v Ilirski Bistrici

prilagočena svoje izborne testenine, kot makarone, fideline, vrvice in različne vloge za na juho vele-spoštovanemu občinstvu.

Prvi sijajni uspeh najinih izdelkov je ta, da se ni v našem kraju v treh letih toliko testenin zavžilo, kot najinih v teku enega meseca, kar jih izdelujejo.

Spoštovana gospodinja!

Sežite po tej jedi, katero pri nas s slastjo še oni zavživajo, kateri dosedaj o testninah niti ališati niso hoteli.

Najine testenine se dobé v vseh boljših prodajalnicah jestvin; zanesljivo najine pa se le one, ki se prodajajo v zavojih po 1/2 kg s najino firmo.

— Trgovcem pošiljava cenik zastoj in franko. —